

PARKPROGRAM FOR ÅRHUS

Tæt på mennesker 2010-2019

INDHOLDSFORTEGNELSE

Del 1: Århus Kommune

Hvad vil vi?	3
Hvorfor udvikling?	4
Hvordan gør vi?	4
Hvad kan vi?	4
Målsætninger	5

Del 2: Den strategiske indsats

Udvikling af parkerne bygger på lokale kvaliteter	7
Beskyttelse af parkerne – fremtidens grønne identitet	7
Mangfoldig brug af parkerne	7
Kvalitet i oplevelse og pleje	7
Afstand, adgang og tilgængelighed	8
Forbindelser og ruter	8
Synergi og samtænkning	8

Del 3: Information og dialog

Hjemmeside	12
Fællesråd	12
Workshop	12
Partnerskab	12

Bilag 1: Sammenhæng mellem mål og strategiske indsatsområder	14
---	----

DEL 1 ÅRHUS KOMMUNE

Spørgsmål: Hvad vil vi?

Svar:

Styrke og udvikle Århus' grønne identitet gennem den levende park - tæt på mennesker.

Målet er det gode liv for mennesker, dyr og planter i grønne omgivelser. Dette mål skal nås i et samarbejde mellem Århus Kommune og borgerne. Her skal arbejdes sammen om, at byens parker lever op til forventninger og ønsker om bynære grønne områder, rekreation og herlighedsværdi.

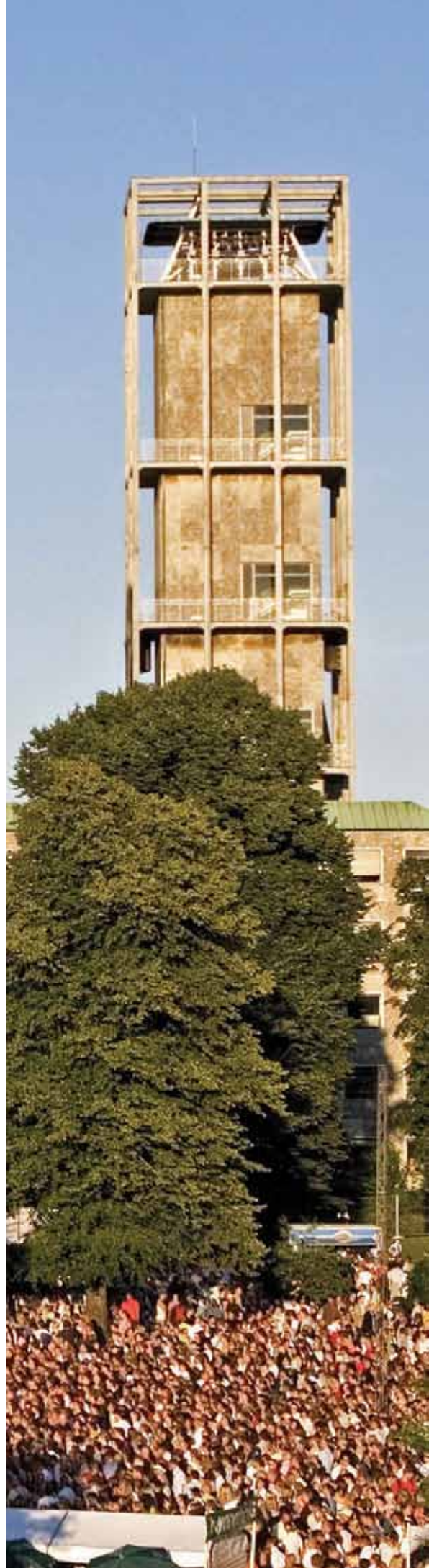
Borgernes opbakning til og behovet for den grønne planlægning betyder, at Århus Kommune konstant sikrer en flerstrengt indsats, så der i byens parker er plads til eksempelvis sundhed, bevægelse, natur og klimatilpasning.

Inddragelse og dialog med borgerne er vigtig for udviklingsprocessen, så de økonomiske samt menneskelige ressourcer udnyttes bedst muligt.

Byens beliggenhed ved kysten med bynære skovarealer betyder, at århusianerne til stadighed betragter de grønne parker som en integreret del af bybilledet. Det indtryk skal stadfæstes og udvikles, så Århus får styrket sin identitet som grøn by, hvor bymiljøet ikke kun vægtes i centrum, men i alle lokalsamfund i Århus Kommune.

Peter Thyssen

Rådmand for Teknik og Miljø

**Spørgsmål:
Hvorfor udvikling?**

Svar:

Parkernes form, funktion og drift skal kunne opfylde en række nye ønsker og behov, som er opstået - og som i fremtiden vil opstå - i takt med samfunds- og byudviklingen. Parkernes oprindelige form og tænkte funktion kan være forældet i dag. Århus Kommune har sammen med borgerne brug for retningslinjer, der både på kort og lang sigt angiver, hvordan parkerne sikres og planlægges for fremtiden.

**Spørgsmål:
Hvordan gør vi?**

Svar:

Gennem Århus parkudviklingsplan, der består af 3 dele.

- Et parkprogram, der angiver Århus Kommunes vision og mål for parkerne og overskrifterne for strategien.
- En strategi, der beskriver fremgangsmåde, arbejdsmetoder, synlighed og tidsplan.
- 24 delplaner, som løbende udarbejdes i perioden 2010-2019. De skal vise den konkrete udvikling af parkerne i Århus Kommunes lokalsamfund.

**Spørgsmål:
Hvad kan vi?**

Svar:

Århus Kommune kan skabe større sammenhæng i de grønne områder i lokalsamfundene og fastlægge hvilke pleje- og udviklingsarbejder, der kan gennemføres i parkerne. Et vigtigt element er at udvikle og forny samarbejdet og dialogen med borgerne i de enkelte lokalsamfund. Derved skabes et fælles grundlag for samarbejdet med borgerne med hensyn til udvikling af parkerne.

Parkprogrammet omfatter alle offentlige parker i Natur og Miljø's regi, i alt 550 ha.

INDEN 2019

- Antal besøg i lokalsamfundenes byparker øges med 40 %
- Der laves mindst 24 sundhedsfremmende initiativer fordelt over hele kommunen
- Tilgængeligheden forbedres i 24 parker
- Den biologiske mangfoldighed øges
- Udvikling af parkerne skal prioritere miljøet gennem hensigtsmæssig pleje
- Udvalgte parker kobles til grønne ruter og forbedrer muligheden for færdsel med cykel
- Det skal være nemmere at lave arrangementer i udvalgte parker
- Der laves 4 forsøgsordninger med nedsivning af regnvand
- Der oprettes 8 aftaler med borgerne om ansvar for pleje af definerede områder

DEL 2 DEN STRATEGISKE INDSATS

Indsatsen målrettes til borgere, institutioner, skoler og nærliggende arbejdspladser. Der skabes rum til grønne pauser og til samvær.

Udvikling af parkerne bygger på lokale kvaliteter

Beskrivelse

Parkerne i Århus indeholder unikt potentiale, som med enkle tiltag kan øge borgernes sundhed og trivsel. Parkerne skal udvikles på grundlag af lokale kvaliteter og omgivelser: landskabstræk og kulturhistoriske værdier fremhæves, bevoksningerne udvikles for at understrege parkens karakter, og naturgrundlaget udnyttes som en medspiller, der kan give mangfoldige oplevelser. Borgerne i lokalsamfundet er også et vigtigt potentiale. De har lokalkendskab og engagement, som betyder debat og aktiv brug af parkerne.

Effekt

Effekten er bedre parker, med drift tilrettet de lokale vilkår og behov. Dette skaber rammen for et rigere dyre- og planteliv, der igen skaber oplevelser og glæde for brugerne af parken. Udviklingen af kulturhistoriske landskabelige værdier medvirker til øget forståelse af driftsmetoder og disponering af arealer. En øget indflydelse på lokalparkernes funktioner og indretning vil betyde, at brugerne føler større ejerskab til arealerne og dermed føler sig velkomne og kommer oftere i parkerne.

Beskyttelse af parkerne, fremtidens grønne identitet

Beskrivelse

Kommuneplan 2009 sikrer, at parkerne bevares som ubebyggede rekreative områder. Måltrettet pleje og udvikling af parkerne betyder, at Kommunen vil værne om og fremtidssikre den store værdi, som parkerne har for borgernes sundhed og trivsel. Beskyttelse af parkerne betyder stabilisering af byklimaet med hensyn til læ, temperatur og luftfugtighed. Parkerne sikrer også i fremtiden, at der sker naturlig nedsivning af regnvand. Borgerinddragelsen i lokalsamfundene giver løbende dialog om parkerne og sikrer lokal forankring af tiltag.

Effekt

Hvis parkerne beskyttes rigtigt, har Århus værdifulde rekreative arealer også i fremtiden. Plejen tilpasser over længere tid parkerne til de langsigtede mål. Aktuelt betyder borgernes opmærksomhed og engagement, at der passes godt på parkerne. Der bliver mindre hærverk og efterladt affald.

Mangfoldig brug af parkerne

Beskrivelse

Parkerne skal undersøges og brugernes besøgsvaner og ønsker afdækkes i forhold til bevægelse og motion, tilgængelighed, samvær, tryghed og mangfoldighed. Det sammenholdes med Kommunens mål og planer. Indsatsen målrettes til borgere, institutioner, skoler og nærliggende arbejdspladser. Der skabes rum til grønne pauser og stilhed, rum til samvær, arrangementer, musik, leg, læring, løb og aktivitet. Borgerinitiativ til pleje og etablering af mindre anlæg organiseret som brugerlaug kan blive en del af den lokale udvikling af parkerne.

Effekt

Befolkningens sundhed øges og stresssymptomer kan lindres. Mange borgere motionerer i parkerne, og med nye sundhedsskabende initiativer bliver det endnu mere attraktivt at være i parkerne. Da det samtidig bliver nemmere at afholde arrangementer, vil det for mange brugere betyde nye måder at benytte parkerne på. Derfor vil det også for nogle borgere være et naturligt skridt, at indgå driftsaftaler med kommunen og tage ansvar for parkarealer og fællesskabets interesser i forhold til de muligheder, det giver.

Kvalitet i oplevelse og pleje

Beskrivelse

Grundlaget for plejeindsatsen i parkerne skal revideres gennem parkprogrammet. Der sættes ind på at omprioritere plejeniveauer i lokalsamfundene, således, at driften er tilpasset parkernes funktion. Plejen understøtter potentialer for på øget oplevelsesværdi og sansepåvirkning. Der skal planlægges, således at de mulige økonomiske midler kan give den optimale pleje af parkerne i forhold til vilkår og miljøpåvirkning.

Effekt

Der opnås parker med afbalanceret helhedsbillede og størst mulig oplevelsesværdi. Der er overensstemmelse mellem plejeniveau og parkens form og funktion. De økonomiske midler udnyttes optimalt. Naturindhold er øget, kulturelementer og landskaber fremhæves. Flere besøgende i lokalsamfundenes byparker betyder, at tryk og slid lettes på byens mere belastede parker. Brugere vil ofte vælge deres lokale park frem for at bevæge sig til eksempelvis Mindeparken eller Marselisborgskovene.

Afstand, adgang og tilgængelighed

Beskrivelse

Adgangsforholdene til parkerne og mulighederne for at færdes i parkerne skal forbedres, så både børn, ældre og handicappede kan bruge parkerne. Afstanden til parkerne kan vanskeligt ændres, men muligheder for kompenserende tiltag til parkerne undersøges i hvert lokal samfund. Det skal være trygt at færdes i parkerne, derfor forbedres oversigtsforhold og tillukkede anlæg åbnes. Muligheder for belysning i parkerne undersøges.

Effekt

Flere institutioner og grupper vil bruge parkerne, da det kan virke mere overkommeligt. Det betyder også, at mange vil vælge at bruge parkerne som gennemgangsareal, også om aftenen. Særligt ældre, børn og handicappede vil være mere frit stillet over for brugen af de lokale parker. Flere vil cykle og dermed spare CO₂.

Forbindelser og ruter

Beskrivelse

Borgerne vil gerne cykle og løbe i det grønne og det gerne samtidig med, at de er i byen. Derfor er grønne strækninger og forbindelser et vigtigt element i parkprogrammet. For det er via parker, at man kobler sig på de større grønne rekreative ruter i byen og bliver ledt hen til andre parker og skove. Med parkprogrammet kan vi koordinere og påvirke igangværende og kommende planer. Viden om borgernes bevægelsesmønstre betyder, at de grønne stier og ruter i byen kan sikres.

Effekt

Færdsel gennem grønne korridorer i Århus, vil føre borgerne hen til nye skove, og styrke bevidstheden om byens grønne identitet. Stiforbindelse parallelt med og på tværs af trafikken vil hjælpe særligt børn gennem byen i ro omgivet af grønt.

Synergi og samtænkning

Beskrivelse

Samarbejdet med interesseorganisationer og internt i kommunen skal organiseres i forhold til indsatsen i parkerne. Det gælder alle tiltag i parker, hvor man starter nye projekter, renoverer eller indgår i partnerskaber. Eksempelvis kan rekreative arealer kobles med nedsivning af regnvand.

Parkprogrammet baserer rækkefølgen af delplaner gennem samarbejdet med andre projekter, hvor tilkobling er mulig. Derfor ligger rækkefølgen heller ikke fast på udviklingen af lokalsamfundene.

Effekt

Ved at forankre projekterne internt i kommunen eller hos andre interessenter sikres det, at de er levedygtige og rammer de behov og krav, der stilles. Det forgår eksempelvis allerede i de byrådsvedtagne »Bevæg Århus« og Sports- og Fritidspolitik, hvor forvaltninger samarbejder om at løfte opgaven med koordinering af sundhedsfremmende aktiviteter i byrummet. Ligeledes kan parkerne tænkes ind i en afvandingsstrategi, hvor der er taget højde for den rekreative funktion og efterfølgende pleje.

Borgerne vil gerne
cykle og løbe i det
grønne og gerne
samtidig med at de
er i byen.

DEL 3
INFORMATION OG DIALOG

Hjemmeside

Beskrivelse

Der skal etableres en side for parkerne på Århus Kommunes hjemmeside. På kort sigt etableres siden som en portal, hvor nuværende informationer om parkerne samles. På længere sigt skal siden udbygges til også at omfatte information om eksempelvis events, kommende projekter, aktivitetsmuligheder i forskellige parker, kommentarer, forslag og lignende. I dag indeholder Århus Kommunes hjemmeside mange oplysninger om grønne områder, og gennem den nye portal skabes en logisk sammenhæng mellem undersiderne.

Effekt

Effekten af siden er, at brugerne hjælpes bedst muligt med at finde de ønskede informationer og tilbud, der gives i de grønne områder. Århus Kommune erfarer mere om borgernes ønsker gennem deres adfærd på hjemmesiden og har nem adgang til meninger og feedback på de rekreative tilbud.

Fællesråd

Beskrivelse

Parkprogrammet danner grundlag for arbejdet med delplanerne, hvor Fællesrådet er den primære sparringspartner, idet rådet har lokalt kendskab til, hvordan parkerne fungerer og bruges. Denne viden er af stor værdi for tilrettelæggelsen af parkernes udvikling og drift. Fællesrådet kender de lokale netværk og er repræsentant for mindre foreninger, institutioner og uorganiserede aktiviteter, der har interesse i parkerne.

På samme måde som Fællesrådet har indflydelse på delplanernes indhold, kan Fællesrådet også gøre sin indflydelse gældende som debatskaber i lokalsamfundet i forhold til problemstillinger som henkastet affald, hærværk eller uhensigtsmæssig brug af arealer.

Effekt

Dialogen med borgerne er hele tiden aktiv på en positiv facon. Samarbejdet pågår også efter delplanernes afslutning. Kommunens troværdighed højnes og forståelsen for de besluttede disponeringer i lokalsamfundet øges og der sikres et stort lokalt ejerskab.

Workshops og arbejdsgrupper

Beskrivelse

Århus Kommune afholder som en del af processen workshops i hvert lokalsamfund. Der bliver samtidig nedsat arbejdsgrupper, der behandler de emner, der karakteriserer det grønne i de pågældende lokalsamfund. Gennem arbejdsprocessen frem mod den færdige delplan inddrages løbende interessegrupper og relevante fagpersoner.

Effekt

Borgerne har direkte adgang til at påvirke udviklingen gennem de af kommunen opstillede rammer. Ejerskabet til parkerne øges, når der på workshoppen behandles emner, som lokalsamfundet har valgt. Århus Kommune bliver klogere på behov og potentialer, og får mulighed for at fortælle om det overordnede billede for hele kommunen.

Invitation til partnerskab

Beskrivelse

På forsøgsbasis vil Århus Kommune gerne indgå i partnerskab med borgere i udvalgte områder. Det kan være i forhold til at etablere forskellige aktiviteter eller anlæg, der gennem et bestemt tidsrum vurderes og evalueres for så til slut at konkludere om projektets har en fremtid. Århus Kommune vil også gerne være åben for nye ideer og muligheder internt i Kommunen.

Effekt

Det forventes, at en række foreninger og organiserede grupper vil kunne bidrage med en række spændende oplevelser og aktiviteter til alle brugere i tråd med parkernes overordnede visioner. Dette understøtter parkernes primære funktion, som rekreativt areal for uorganiseret udfoldelse.

Brugerne skal hjælpes bedst muligt med at finde de ønskede informationer og tilbud, der gives i de grønne områder.

Bilag 1: Sammenhæng mellem mål og indsatsområder

Skemaet viser hvordan Parkprogrammets indsatsområder sikrer målopfyldelsen.

Flere indsatsområder kan understøtte ét mål, hvilket betyder, at de enkelte lokalsamfund kan udvikle sine parker på forskellige måder.

INDSATSOMRÅDER	Udvikling af parkerne bygger på lokale kvaliteter	Beskyttelse af parkerne fremtidens grønne identitet	Mangfoldig brug af parkerne	Kvalitet i oplevelse og pleje	Afstand, adgang og tilgængelighed	Forbindelser og ruter	Synergi og sam-tænkning
MÅL							
Antal besøg i lokalsamfundenes byparker øges med 40%	x		x	x	x	x	
Der laves mindst 24 sundhedsfremmende initiativer fordelt over hele kommunen	x		x				x
Tilgængeligheden forbedres i 24 parker					x	x	x
Den biologiske mangfoldighed øges	x			x			
Udvikling af parkerne skal prioritere miljøet gennem hensigtsnæssig pleje		x		x			x
Udvalgte parker kobles til grønne ruter eller giver mulighed for færdsel med cykler	x		x		x	x	x
Det skal være nemmere at lave arrangementer i udvalgte parker	x		x				x
Der laves yderligere fire ordninger med ned-sivning af regnvand inden 2019			x				x
Der er oprettet 8 aftaler med borgerne om ansvar for pleje af definerede områder	x		x				

Natur og Miljø
Valdemarsgade 18
Postboks 79
8100 Århus C
Tel. +45 8940 2755